

سوال: بیٹھ لکھ سنا دیا اتے نوٹ لکھو۔

(الف) لوری

(ب) غزل

لوری

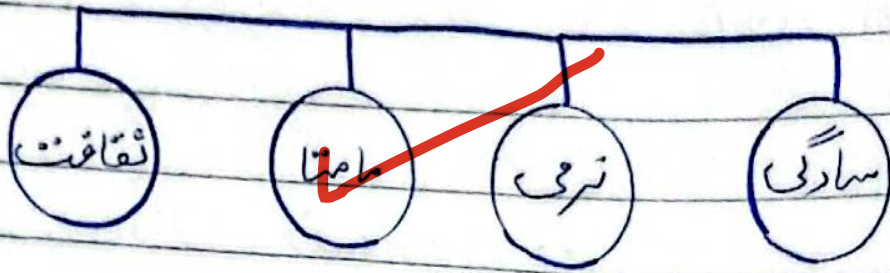
لوریاں صدیوں توں ہم ہخیر تے باقی دنیا دی ثقافت دا حصہ رہی ہے۔ خصوصاً پنجاب وچ لوری توں اک خالص اہمیت حاصل اے۔ لوری نہ صرف بچے توں سلاں، وراون، تے جگاؤن واسطے استعمال ہوندی اے بلکہ اخلاقی، اقوال، مذہبی رجحانات، تے ثقافتی روایات توں اکلیاں تسلاں چے منتقل کرن دا وی ذریعہ اے۔ مسلماناں وچ بچہ آذان دی آواز توں بعد جیڑا گیت سنا اے اوہوں لوری ہی ہوندی اے۔

* لوری دی تعریف:

سارے لوک گیتاں وچوں لوری بنیادی، سہل، تے مدھر تے من موہنا گیت اے۔ ایس دا تعلق ماں، وڈی بھین، دادی تے نانی نال اے۔ لوری دی تعریف ایسراں اے: "بچے دی ماں، وڈی بھین، نانی یا دادی گود وچ لے کے نکلے نال توں سوان، لہر جان لئی تے اڈی، پئے بال توں بہلان لئی، بچھاں نال تھا پڑی مار کے جیڑے لوک گیت گاتیاں نیں اوہ لوری اکھواترے نیں۔"

* لوری دی خصوصیات:

لوری دیاں مختلف خصوصیات نیں جیڑیاں مختلف ادوار تے مختلف ملکاں جے اک جیسیاں نیں:



* پنجاب دی لوری:

شاعری کسے دی معاشرے دی جیوڑی جاگرای
 تصویری بیوٹری اے۔ پنجاب دی معاشرت وی لوری
 وچوں جھلک دی اے۔ امیر گیت ہر فہم بال نوں چھپ
 کران، پہلاں تے سواون لئی ای نہیں بلکہ ایہدے وچ
 صحت تے روشن مستقبل لئی تیک تمناں تے سدھراں دا
 اظہار وی کیتا جاتا اے۔

”دنیا داسب توں محفّا گیت اوہ لوری اے

جیڑا ایس جمن توں فوراً بعد اپنی ماں دے

مونہوں سننا شروع کر دینے اے۔“

(بالزاک)

انگریزی زبان وچ لوری نوں "Lullaby" بویا

جاندا اے۔ امیر ایس گل دا ثبوت اے مغربی دنیا وچ وی

لوگ ایس نوں مندے نیں۔

پوری دے مختلف موضوعات

داوی

لوہیاں و جملوں دے بچائی جذبات و احساسات، معاشرتی روپے تے مشابوے تجربے توں علاوہ مذہبی، سیاسی، اخلاقی، سیاسی، معاشی تے اقتصادی موضوعات وی ڈھیر سارے نیں۔

1. مذہبی رنگ دی لوہیاں:

مذہبی رنگ دیاں لوہیاں ولوں بچیاں لئی دعاواں تے نیک تمناواں ہوندیاں نیں تے اوہناں توں ہر طرف دی مشکل تے بیماری توں بچان لئی رب سوچنے کوں خیر منگنی جماندی اے۔ ونکی ویکھو:

اللہ توں والی توں
داتا ای تے پالیں توں

2. معاشی رنگ دی لوہیاں:

پنجاب دی زیادہ تر آبادی پنڈاں دی رہن والی اے تے انہاں دا ذریعہ معاشرے مال ڈنگر رکھنا اے۔ پنڈاں دے ایہ لوگ دھرتی وچوں اناج پیدا کر دے نیں۔ تے اپنے ٹیر پیرولا، ملک و قوم توں علاوہ ہور کئی لوکاں دے معاش داوی ہرزو بست کر دے نیں۔ ایس لئی لنگ دا ذکر بہت سارے شعراں وچ ملدا اے:

۱۔ اکھر بکھر باوے دا

باوا اکھر لیاوے گا

باوی بیجی تھئے گی

ماں پونیاں دے گی

باوی من پکاوے گی

باوا بیٹھا کھاوے گا

گا کا کھر کھر بیٹے گا

(3) رشتیاں ناٹیاں دی لوریاں:

ماں لوری دے راپس بال توں رشتیاں ناٹیاں نال وی
متخارف کروادی اے۔ تاں جے بچہ جیسی ورج ای اپنے
رشتہ داراں توں مانوس ہو جاوے۔

۲۔ لال نوں لوری دیواں

شوچا میریا پتیا

نانکیا نوں جاوے گا

جھگا جی لیاوے گا

تانی دتاں گیبو

جیوے لال دا پیو

(4) مستقبل ٹی امید دی لوریاں:

ماں بچے توں لوری دیندی ہوئی خیالاں ورج اوہرے
جوانیوں تے سیرے گا نے بحسن دی خواب ویکھن

لگ بھری اے۔ اصل وجہ ایہ ماں دے اوہ جذبات نیں
جیناں دا آپ بہارے اختیار لوریاں وجہ ہوندا رہندا اے:

اللہ اللہ توں
بتر کھوہ لے توں نہر
دھیاں توں لے گئے ہوو
بڈھا بڈھی الویں بیٹھ
بیٹھن جیویں جوو

(5) کڑیاں لوری:

لوری عام طور تے منڈیاں دا گیت اے۔ کڑیاں لہرایا
دھن اے ویایو کے پرے گھر ٹر جانا دیا نیں۔ حر کنہ منڈے
ماپاں دا سہارا بندے نیں۔ ویکھو نی دی، تعریف مگروں تعلیم
حاصل کرن توں کچھ سلاہیا گیا اے:

بچی میری رانی اے
لاڈو بڑی سیانی اے
روز بڑھن توں جاندی اے
لڑھ کے گھر مٹر آندی اے

لوری دے نفسیاتی پہلو:

ماہرین نفسیات دے مطابق لوری
دے بچے دے دماغ اتے مثبت اثرات دیکھ گئے نیں۔

ماں دا چنگی آواز جے بچے نوں گاگا کے مانوس کرنا بچے نوں
 محفوظ احساس پیدا کر دے۔ ماں دا بار بار بچے نوں اک
 جیسی گل کہنا جیڑا او دھ واسطے نصیحت دا کم کر دے بچے دے
 دماغ دے خلا کھول دیندے اے۔

جذباتی نااطما منہبوط کرنا

زبان تے سماعت دی ترقی

تخیل جے اضافہ

منہراج دی تنظیم

سوشل اشارے سکھنا

مکڑی گل ایہ کہ پوری گیت بالوں ٹی ماں دے پیار دے اختیار
 دا دو جاناں اے ایہ گیت ماں دے سچے جذبے تے بھین دیاں
 پاکیزہ سرھراں دا لفظی روپ اے۔ ایہ گیت سڑے کول
 اجیسی بونجی اے جہدے اتے سائن نوں مان کرنا چاہیدا اے۔

good attempt!!!

06/08